

stort Afslag i Forhold til det Tab, som den nuværende Eier ligger ved at miste Indfæstningerne, som efter mit Begreb, navnlig hvor ringe Indfæstninger finde Sted, aldrig ville kunne naae op til et saadant Forhold. Jeg maa altsaa i denne Henseende henholde mig til, hvad den ærede Justitsminister har anført, at det er rigtigere at udføre en Taxation for hver Eiendom paa den Maade, som jeg tidligere har yttret.

Orsted: Jeg er fuldkommen enig med min ærede Sidemand (Blechingberg) i, at ikke Noget kan være uretfærdigere eller fordærveligere end en Tvang for Besidderne af Bøndergaardene til at afstaae dem. Men naar man troer at ville undgaae det ved paa en Maade, der sætter Fideicommissarvingerne i Fare, at gjøre Bøndergodset paa Fideicommissgodset til Gjenstand for Afhændelse langt under dets Værdi, troer jeg, at man deri feiler, deels fordi jeg troer, at den store Fordeel, som Bøndergaardernes Besiddere paa disse enkelte Godser ville have ved at kunne faae deres Gaarde langt under deres Værdi, vilde opvække Begjærighed paa de andre Godser, som ere i fuldkommen Eiendom, efter at nyde det samme; og dernæst seer jeg ikke Andet, end at Salget af Bøndergaardene paa Fideicommissgodserne ogsaa er en tvungen Afstaaelse i Forhold til de tilkommende Arvinger, som dog virkelig have en Medeiendomsret. Denne Ret kan ikke udøves paa samme Maade som de andre Eiere kunne udøve den paa, fordi, som jeg forhen har udviklet, Familien ikke er sluttet, og derfor er der en offentlig Curatel, som her maa supplere den Mangel, som ellers vilde opstaae. Det er meget rigtigt, hvad min ærede Sidemand har sagt, at en Regjeringsmyndighed maa her udgjøre den egentlige Control; men just for at den kan føre denne Control paa behørig Maade, bør ogsaa de interesserede Privatpersoner have Leilighed til at yttre sig. Som jeg forhen har udviklet, er Meningen ikke, at de skulle have en afgjørende Stemme, men at de bør have Leilighed til at yttre sig og til at give de Oplysninger, som kunne tjene til at vise, om de Priser, hvortil Godserne ere afhændede, ere fyldestgjørende eller ikke. Naar der er bemærket, at det for Fideicommissbe-

sidderen er ubehageligt at underkastes Famillearvingernes Control og Indsigelser, saa er det en Ubehagelighed af den Natur, at man maa finde sig deri; naar man vil sælge det, som ikke er Ens Eiendom, maa man iagttage saadanne Former, at de Medberettigedes Ret bliver beskyttet. Man kan ikke sælge eller udstykke f. Ex. den Eiendom, hvori Andre have Pantet, uden Pantavernes Samtykke deril. Det er Noget, man maa finde sig i, og saaledes bør heller ikke Fideicommissbesidderen efter sin Interesse eller efter sit vilkaarlige Godtbefindende kunne stille de øvrige Berettigede ved deres Ret til at kunne sælge uden saadan Control, der for den er nogentunde fyldestgjørende. Det er sagt, at Familien vel er udsat for Forurettelse ved det Forslag, der er gjort af det ærede Udvalg; — dette har et af Udvalgets Medlemmer selv udtalt; — men han har lagt til, at Familiens Interesse er her underordnet med Hensyn til det vigtige Formaal, at forvandle Fæstegodset til Selveiendom. Men jeg maa her blot bemærke, at her er ikke Spørgsmaal om Familielemmernes blotte Interesse, men her er Spørgsmaal om deres Ret, og jeg veed ikke, hvorfor den skulde være underordnet et saadant Formaal som det omhandlede. Det maa isvrigt herved bemærkes, at her aldeles ikke er Tale om, at den Omstændighed, at Godset er underkastet fideicommissariske Baand, skulde være tveien for dets Overgang til Selveiendom. Alle de Hindringer, der ligge i Fideicommissbaandet, blive jo ophævede og ere jo allerede væsentlig ophævede, deels ved den Foranstaltning, som isjor er truffen af Justitsministeriet, og deels navnlig ogsaa ved tidligere Foranstaltninger. Det vil upaatvivleligt blive lettere for Fideicommisset at erhverve Eiendom over Bøndergodset, end for de Godser, der ere privat Eiendom. Men man skal dog ikke gjøre det i den Grad lettere, at man aldeles ikke tager Hensyn til Familiens retlige Interesse. Der er vistnok ogsaa i det Væsentlige mindre Trang for Fæstebesidderne paa Fideicommissgodset til at blive Eiere end andetsteds; thi de sidde i Almindelighed paa meget gode Wilkaar, hvorfor man ogsaa seer, at der paa en stor Deel af Fideicommissgodset hersker en